

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 9.1.2003
COM(2002) 781 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

**ΓΕΝΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΕΝΤΑΞΙΑΚΗ ΒΟΗΘΕΙΑ
(PHARE—ISPA — SAPARD)
ΤΟ 2000**

{SEC(2002) 1418}

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ	3
1. Εισαγωγή	5
2. Συνοπτική Παρουσίαση του Phare.....	6
3. Συνοπτική Παρουσίαση του ISPA	8
4. Συνοπτική Παρουσίαση του SAPARD	10
5. Γενική περιγραφή του μηχανισμού των προενταξιακών μεσών.....	11
5.1. Αναλήψεις υποχρεώσεων και μεταφορά κεφαλαίων	11
5.2. Δομές εφαρμογής στις υποψήφιες χώρες	13
5.3. Αποκέντρωση της εφαρμογής βάσει του άρθρου 12 του κανονισμού συντονισμού	13
6. Παρακολούθηση και Αξιολόγηση.....	14
6.1. Phare	14
6.2. ISPA	15
6.3. SAPARD.....	15
7. Συντονισμός	15
7.1. Γενικά	15
7.2. Συντονισμός στο εσωτερικό της Επιτροπής	16
7.3. Συντονισμός στη χώρα	17
8. Συντονισμός με την ΕΤΕ και διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς	17
9. Συμπερασμα.....	19
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	20

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Η παρούσα έκθεση είναι η πρώτη που εκπονεί η Επιτροπή για τα τρία προενταξιακά μέσα και τον συντονισμό τους σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού του Συμβουλίου σχετικά με τον συντονισμό της προενταξιακής βοήθειας (κανονισμός συντονισμού)¹.

Βάσει της **στρατηγικής** που υιοθετήθηκε από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στη Σύνοδο Κορυφής του Λουξεμβούργου τον Δεκέμβριο 1998 και του δημοσιονομικού πλαισίου που εγκρίθηκε στη Σύνοδο Κορυφής του Βερολίνου τον Μάρτιο του 1999, τα τρία προενταξιακά μέσα – το Phare, το Μέσο Προενταξιακών Διαρθρωτικών Πολιτικών (ISPA) και το Ειδικό Πρόγραμμα Ένταξης για τη Γεωργία και την Αγροτική Ανάπτυξη (SAPARD) – παρέχουν **ετησίως προενταξιακή βοήθεια ύψους 3.174 εκατ. ευρώ** (στοιχεία του 2000) σε δέκα υποψήφιες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης² για την περίοδο 2000-6.

Ο κανονισμός συντονισμού καθορίζει τον καταμερισμό εργασίας μεταξύ των τριών προενταξιακών μέσων:

- Το **Phare** εξετάζει μέτρα προτεραιότητας για την υιοθέτηση του κοινοτικού κεκτημένου, είτε μέσω της βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας είτε της στήριξης σχετικών επενδύσεων. Το μέσο αυτό περιλαμβάνει επίσης ένα στοιχείο για την Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή. Δύναται επίσης να στηρίζει μέτρα στους τομείς του περιβάλλοντος και των μεταφορών εφόσον συνιστούν δευτερεύουσα αλλά ουσιαστική συνιστώσα ολοκληρωμένων προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης ή βιομηχανικής αναδιάρθρωσης (1.587 εκατ. ευρώ).
- Το **ISPA** χρηματοδοτεί έργα υποδομής μεγάλης κλίμακας στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος (1.058 εκατ. ευρώ).
- Το **SAPARD** χρηματοδοτεί μέτρα προς στήριξη της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης (529 εκατ. ευρώ).

Το SAPARD ακολουθεί μία **προσέγγιση προγραμματισμού** παρεμφερή με τη χρησιμοποιούμενη σε προγράμματα των κρατών μελών για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη, ενώ το ISPA ακολουθεί μία **προσέγγιση** παρεμφερή με εκείνη του Ταμείου Συνοχής, εφαρμοζόμενο στους τομείς του περιβάλλοντος και των μεταφορών. Το πρόγραμμα Phare δεν έχει κάποιο άμεσο αντίστοιχο στα κοινοτικά Διαρθρωτικά Ταμεία, δεδομένης της επικέντρωσής του στην υιοθέτηση του *κοινοτικού κεκτημένου*. Ωστόσο, η συνιστώσα του προγράμματος Phare για την Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή αποσκοπεί να στηρίζει παρεμφερή έργα με εκείνα που υποστηρίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Στο ίδιο πνεύμα, το Πρόγραμμα Διασυνοριακής Συνεργασίας αντικατοπτρίζει το κοινοτικό πρόγραμμα INTERREG.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1266/1999 του Συμβουλίου της 21^{ης} Ιουνίου 1999 σχετικά με τον συντονισμό της βοήθειας προς τις υποψήφιες χώρες στο πλαίσιο της προενταξιακής στρατηγικής και με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 3906/89, ΕΕ L 161, 26.6.1999, σ. 68.

² Βουλγαρία, Τσεχία, Εσθονία, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακία και Σλοβενία.

Και τα τρία μέσα προγραμματίζονται βάσει των εταιρικών σχέσεων για την προσχώρηση και των εθνικών προγραμμάτων για την υιοθέτηση του κεκτημένου που αναπτύσσονται με τις υποψήφιες χώρες. Το SAPARD λειτουργεί στη βάση πολυετούς προγράμματος που καλύπτει την περίοδο 2000-2006 ενώ το ISPA και το Phare έχουν ένα ετήσιο πρόγραμμα που εγκρίνεται από την Επιτροπή κατόπιν πρότασης των υποψήφιων χωρών. Όσον αφορά το Phare και το ISPA, τα έργα, προτού εφαρμοστούν, εγκρίνονται και από την Επιτροπή (Αντιπροσωπεία ή Κεντρικά Γραφεία).

Και τα τρία προγράμματα **εφαρμόζονται από τις υποψήφιες χώρες**. Όσον αφορά το Phare και το ISPA η Επιτροπή ελέγχει εκ των προτέρων τα έγγραφα στοιχεία των προμηθειών και τα έγγραφα των συμβάσεων. Η Επιτροπή αναθέτει τη διαχείριση των μέτρων SAPARD σε οργανισμούς εφαρμογής στις δικαιούχες χώρες και δεν συμμετέχει στη διαχείριση του SAPARD στις δικαιούχους χώρες, ενώ η εκτέλεση των έργων υπόκεινται μόνο σε εκ των υστέρων ελέγχους. Η προσέγγιση αυτή καθίσταται δυνατή βάσει του άρθρου 12 του κανονισμού συντονισμού. Στην ίδια νομική βάση, το Phare και το ISPA σχεδιάζουν να εισάγουν ένα διευρυμένο σύστημα αποκεντρωμένης εφαρμογής (ΔΣΑΕ) στο οποίο οι προμήθειες των υποψηφίων χωρών θα υπόκεινται μόνο σε εκ των υστέρων ελέγχους μέχρι την ημερομηνία προσχώρησης.

Το 2000 ήταν το πρώτο έτος λειτουργίας του SAPARD και του ISPA. Όλα τα προγράμματα SAPARD εγκρίθηκαν το 2000, διμερείς πολυετείς χρηματοδοτικές συμβάσεις αποτέλεσαν αντικείμενο διαπραγματεύσεων και ξεκίνησαν οι εργασίες για τη σύσταση των οργανισμών εφαρμογής του SAPARD. Ωστόσο, καμία υποψήφια χώρα δεν διέθετε οργανισμό εφαρμογής του SAPARD που να μπορεί να εισπράξει τα κονδύλια και, ως εκ τούτου, μέχρι τα τέλη του 2002 σε καμία υποψήφια χώρα δεν είχαν μεταφερθεί κονδύλια SAPARD.

Όσον αφορά το ISPA, οι στρατηγικές επενδύσεων προετοιμάστηκαν και υποβλήθηκαν στην επιτροπή διαχείρισης του ISPA. Το 2000 εγκρίθηκαν 85 έργα (που είχαν προετοιμαστεί το 1998 και το 1999 βάσει του προγράμματος Phare).

Όσον αφορά το Phare, η βοήθεια χορηγήθηκε στις υποψήφιες χώρες σύμφωνα με τις αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές που εγκρίθηκαν το 1999 και διατηρούν το επίκεντρο του προγράμματος στην προετοιμασία της προσχώρησης, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τα δύο νέα προενταξιακά μέσα. Περίπου το 30% της βοήθειας χορηγήθηκε για στήριξη της θεσμικής ανάπτυξης, το βασικό μέσο της οποίας ήταν η Αδελφοποίηση (προσωρινή απόσπαση εμπειρογνομόνων από διοικήσεις των κρατών μελών σε υποψήφιες χώρες) και το 70% διατέθηκε για επενδύσεις που αποσκοπούσαν στη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου και της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, διευκολύνοντας τοιούτοτρόπως την υιοθέτηση του κεκτημένου.

Ο συντονισμός των τριών μέσων διασφαλίζεται από τον σαφή διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ των μέσων, την κοινή βάση προγραμματισμού και τις τακτικές επαφές μεταξύ των διάφορων συμμετεχόντων. Μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών της Επιτροπής συστάθηκε μία συντονιστική επιτροπή σε διεθυντικό επίπεδο. Ένα γενικό έγγραφο για τη βοήθεια που καλύπτει και τα τρία μέσα υποβλήθηκε στην επιτροπή διαχείρισης Phare που συνδράμει την Επιτροπή στον συντονισμό των μέσων. Σε επίπεδο χώρας, και σύμφωνα με τον στόχο της αποκέντρωσης, η Επιτροπή ενθαρρύνει έντονα τις υποψήφιες χώρες να βελτιώσουν τον διυπουργικό συντονισμό, που αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επιτυχή μελλοντική διαχείριση των Διαρθρωτικών Ταμείων από τις υποψήφιες χώρες.

Η Επιτροπή διατηρεί επίσης τακτικές επαφές με την ΕΤΕ και άλλους Διεθνείς Χρηματοπιστωτικούς Οργανισμούς με σκοπό τη διασφάλιση της μέγιστης συμπληρωματικότητας της χρηματοδότησης έργων και προγραμμάτων. Ειδικότερα το ISPA, δεδομένης της έμφασης που δίνει σε έργα υποδομής μεγάλης κλίμακας, προσφέρει ικανοποιητικές ευκαιρίες συνεργασίας με άλλες πηγές χρηματοδότησης.

Το 2000 ήταν το πρώτο έτος όπου τέθηκαν σε εφαρμογή και τα τρία προενταξιακά μέσα. Έχει επιτευχθεί μεγάλη πρόοδος στη θέσπιση των νέων μέσων ISPA και SAPARD. Η προενταξιακή βοήθεια για τις υποψήφιες χώρες διπλασιάστηκε, το πρόγραμμα Phare χρειάστηκε να προσαρμοστεί προκειμένου να ληφθούν υπόψη τα νέα μέσα και δόθηκε μεγαλύτερη έμφαση στην Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή. Η συνεργασία μεταξύ των διάφορων υπηρεσιών της Επιτροπής επιταχύνθηκε και αναπτύχθηκε περαιτέρω σύμφωνα με τον κανονισμό συντονισμού. Η δημιουργία δομών για τα προενταξιακά μέσα στις υποψήφιες χώρες αποτέλεσε επίσης μία σημαντική άσκηση για τη θεσμική ανάπτυξη και συνέβαλε στην έναρξη της προετοιμασίας των υποψήφιων χωρών για τα Διαρθρωτικά Πακέτα.

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στη Σύνοδο Κορυφής που πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο τον Δεκέμβριο του 1998, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε μία νέα στρατηγική για την προετοιμασία των υποψήφιων χωρών για τη διεύρυνση. Στο πλαίσιο αυτό διατέθηκαν σημαντικοί συμπληρωματικοί χρηματοδοτικοί πόροι ως συνδρομή στην προσχώρηση. Στις 26 Μαρτίου 1999, στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Βερολίνου, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων συνήψαν πολιτική συμφωνία για το Πρόγραμμα Δράσης 2000. Οι στόχοι του Προγράμματος Δράσης 2000 ήταν η ενίσχυση των κοινοτικών πολιτικών και η θέσπιση ενός νέου δημοσιονομικού πλαισίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την περίοδο 2000-2006 ενόψει της διεύρυνσης.

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου του Βερολίνου, η Κοινότητα έχει διπλασιάσει και πλέον, από το 2000, την προενταξιακή της βοήθεια στις υποψήφιες χώρες της Κεντρικής Ευρώπης: όπως προτάθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο Πρόγραμμα Δράσης 2000, 3.120 εκατ. ευρώ (στοιχεία του 1999) χορηγούνται ετησίως την περίοδο 2000-2006 μέσω του προγράμματος του Phare και των δύο άλλων προενταξιακών μέσων, του ISPA και του SAPARD που θεσπίστηκαν το 2000. Η ανάλυση της κοινοτικής προενταξιακής βοήθειας (στοιχεία του 2000) έχει ως εξής: 1.587 εκατ. ευρώ για το Phare, 1.058 εκατ. ευρώ για το ISPA και 529 εκατ. ευρώ για το SAPARD.

Μετά τη Σύνοδο Κορυφής της Νίκαιας που οδήγησε σε επίσπευση της διαπραγματευτικής διαδικασίας για την προσχώρηση, η βέλτιστη χρήση της προενταξιακής βοήθειας για τη συνδρομή των υποψήφιων χωρών στις προσπάθειες που καταβάλλουν για την πλήρη ανάληψη του κεκτημένου εντός βραχείας χρονικής περιόδου είναι ύψιστης σημασίας. Λαμβανομένου υπόψη του εύρους του μελλοντικού έργου, είναι ζωτικό να εξασφαλιστεί ότι η κοινοτική βοήθεια μπορεί να χρησιμοποιηθεί κατά τον αποτελεσματικότερο τρόπο. Ο συντονισμός μεταξύ των τριών μέσων είναι σαφώς ένα σημαντικό στοιχείο.

Η Έκθεση Συντονισμού για το 2000 είναι η πρώτη έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο που παρουσιάζει τη συνολική προενταξιακή βοήθεια για κάθε χώρα και τον συντονισμό μεταξύ Phare, ISPA και SAPARD, σύμφωνα με το άρθρο 13 του κανονισμού συντονισμού. Καλύπτει το ημερολογιακό έτος 2000, που ήταν το πρώτο έτος λειτουργίας του ISPA και του SAPARD.

Η παρούσα έκθεση παρέχει στοιχεία σχετικά με τις προτεραιότητες και τα κονδύλια χρηματοδότησης για κάθε χώρα και ανά μέσο, καθώς και τους μηχανισμούς εφαρμογής τους. Τέλος, εστιάζεται στον συντονισμό μεταξύ των τριών προενταξιακών μέσων, ενώ διεξοδική περιγραφή εκάστου των προενταξιακών μέσων περιλαμβάνεται στις αντίστοιχες Ετήσιες Εκθέσεις. Ευελπιστούμε ότι η παρούσα έκθεση με τα παραρτήματά της θα χρησιμεύσει ως χρήσιμη τεκμηρίωση του βασικού ρόλου της προενταξιακής βοήθειας όσον αφορά την προετοιμασία των υποψηφίων χωρών για την προσχώρηση. Οι ετήσιες εκθέσεις των τριών προενταξιακών μέσων επισυνάπτονται στην παρούσα έκθεση.

2. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ PHARE

Χρηματοδοτούμενο το 1989 από τις Ευρωπαϊκές Κοινότητες για να συνδράμει τις υποψήφιες χώρες της Κεντρικής Ευρώπης στις προετοιμασίες τους για την προσχώρηση στην Ευρωπαϊκή Ένωση, το αποκλειστικό «προενταξιακό» επίκεντρο του Phare εφαρμόστηκε το 1997 ως ανταπόκριση στην έναρξη της παρούσας διαδικασίας διεύρυνσης που αποφασίστηκε στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο του Λουξεμβούργου. Οι γενικές κατευθυντήριες γραμμές του Phare προσαρμόστηκαν το 1998 ώστε να αντικατοπτρίζουν την έναρξη εφαρμογής του SAPARD για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη και του ISPA για την υποδομή στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος.

Οι συνολικές αναλήψεις υποχρεώσεων Phare για το 2000 ανήλθαν σε 1.569 εκατ. ευρώ. Οι χρηματοδοτηθείσες δραστηριότητες ήταν:

- **εθνικά προγράμματα:** 853 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων:
 - Βουλγαρία : 66 εκατ. ευρώ
 - Τσεχική Δημοκρατία: 59 εκατ. ευρώ
 - Εσθονία : 24 εκατ. ευρώ
 - Ουγγαρία : 70 εκατ. ευρώ
 - Λετονία : 25 εκατ. ευρώ
 - Λιθουανία : 38 εκατ. ευρώ
 - Πολωνία : 313 εκατ. ευρώ
 - Ρουμανία : 215 εκατ. ευρώ
 - Σλοβακία : 28 εκατ. ευρώ
 - Σλοβενία : 16 εκατ. ευρώ
 - Ειδικό πρόγραμμα για τον παροπλισμό πυρηνικών εγκαταστάσεων : 82 εκατ. ευρώ
- Διασυνοριακή συνεργασία : 163 εκατ. ευρώ
- Συμμετοχή σε κοινοτικά προγράμματα : 188 εκατ. ευρώ
- Περιφερειακά και οριζόντια προγράμματα : 284 εκατ. ευρώ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναθέτει, σε διαρκώς μεγαλύτερο βαθμό, αρμοδιότητες διαχείρισης και εφαρμογής προγραμμάτων Phare στις αρχές των υποψήφιων χωρών της Ανατολικής και Κεντρικής Ευρώπης. Αυτό αποτελεί μέρος της διαδικασίας παροχής βοήθειας για την προετοιμασία της προσχώρησής τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Καθώς παλαιότερα προγράμματα Phare ολοκληρώθηκαν και νέα έχουν ήδη ξεκινήσει, τα έργα που εφαρμόστηκαν το 2000 βασίζονταν διαρκώς περισσότερο στην καθοδηγούμενη από την προσχώρηση προσέγγιση που αναφέρεται στις νέες κατευθυντήριες γραμμές του Phare του 1998³. Η διαχείρισή τους πραγματοποιείται μέσω του Εθνικού Ταμείου και περιορισμένου αριθμού οργανισμών εφαρμογής σε κάθε χώρα. Βασικό ρόλο διαδραματίζει η Κεντρική Μονάδα Χρηματοδότησης και Ανάθεσης Συμβάσεων (ΚΜΧΑΣ) σε κάθε χώρα που διαχειρίζεται όλα τα προγράμματα θεσμικής ανάπτυξης (σε ορισμένες περιπτώσεις η ΚΜΧΑΣ διαχειρίζεται και δραστηριότητες επενδύσεων). Οι άλλοι οργανισμοί εφαρμογής είναι πρόδρομοι των διοικητικών δομών που θα πρέπει να εφαρμόσουν τα Διαρθρωτικά Ταμεία μετά την προσχώρηση.

Οι νέοι μηχανισμοί εφαρμογής αντικατοπτρίζουν τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την εφαρμογή του προγράμματος Phare τα προηγούμενα έτη και, ειδικότερα, την ανάγκη να εξασφαλιστεί ότι περιορισμένος αριθμός «κέντρων αριστείας» είναι υπεύθυνα για τη διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ. Αυτό αποτελεί βασική προϋπόθεση για πλήρη εκχώρηση αρμοδιοτήτων όσον αφορά την προκήρυξη και τη σύναψη συμβάσεων από την Επιτροπή στην υποψήφια χώρα (διευρυμένη αποκέντρωση).

Το καθοδηγούμενο από την προσχώρηση επίκεντρο που στηρίζει τις νέες κατευθυντήριες γραμμές του Phare συνεπάγεται διαρκώς μεγαλύτερη έμφαση σε εθνικά προγράμματα που αποσκοπούν να εξετάσουν τις ειδικές αδυναμίες που εντοπίζονται στις περιοδικές εκθέσεις που προετοιμάζει η Επιτροπή για κάθε υποψήφια χώρα. Το συμπέρασμα είναι η φθίνουσα σημασία των πολυκρατικών προγραμμάτων. Στο παρελθόν ήσαν πολύ χρήσιμα για την ενίσχυση της ενημέρωσης για ζητήματα – ιδίως αυτά που σχετίζονταν με το κεκτημένο – κοινού ενδιαφέροντος για ορισμένες υποψήφιες χώρες. Το στάδιο της ενίσχυσης της ενημέρωσης έχει παρέλθει και σήμερα οι χώρες χρειάζονται συνδρομή για να αποκτήσουν την επιτόπια ικανότητα που απαιτείται για την εφαρμογή του *κεκτημένου*.

Ο προγραμματισμός για το 2000 βασίστηκε στις αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές του Phare που εγκρίθηκαν από την Επιτροπή το 1999. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές βασίζονται στις αλλαγές που αποφασίστηκαν το 1998. Λαμβάνουν υπόψη τους νέους κανονισμούς ISPA και SAPARD που τέθηκαν σε ισχύ το 2000. Οι νέες κατευθυντήριες γραμμές δίνουν επίσης έμφαση στη ανάγκη να χρησιμοποιηθεί το πρόγραμμα Phare για να συνδράμει την προετοιμασία των υποψήφιων χωρών ώστε να επωφεληθούν από τα Διαρθρωτικά Ταμεία μετά την προσχώρηση (οικονομική και κοινωνική συνοχή). Ως εκ τούτου, περίπου το 30% της βοήθειας προοριζόταν για τη θεσμική ανάπτυξη, το βασικό μέσο της οποίας ήταν η Αδελφοποίηση (προσωρινή απόσπασση εμπειρογνομόνων από διοικήσεις των κρατών μελών σε υποψήφιες χώρες) και το 70% προοριζόταν για επενδύσεις που αποσκοπούσαν στη βελτίωση του κανονιστικού πλαισίου και της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, διευκολύνοντας τοιούτοτρόπως την υιοθέτηση του *κεκτημένου*.

Επιπλέον, η Επιτροπή αναθεώρησε και ενίσχυσε το εσωτερικό καθεστώς εντός των Αντιπροσωπειών της όσον αφορά την επίβλεψη της προκήρυξης και της σύναψης συμβάσεων

³ Οι «Κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του Phare στις υποψήφιες χώρες 1998-1999» εκδόθηκαν τον Ιούνιο του 1998 και καλύπτουν τους προϋπολογισμούς Phare για το 1998 και το 1999.

που υλοποιούν οι αρχές των υποψήφιων χωρών. Αυτό επέτρεψε στην Επιτροπή να εγκρίνει την προκήρυξη και τη σύναψη συμβάσεων Phare επιτόπου μέσω της Αντιπροσωπείας της (αντί να τις αποστέλλει στα Κεντρικά Γραφεία προς έγκριση). Οι Αντιπροσωπείες παρακολουθούν επίσης την πρόοδο της εκτέλεσης των έργων στις υποψήφιες χώρες.

3. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ISPA

Το «Μέσο Προενταξιακών Διαρθρωτικών Πολιτικών», ISPA, είναι το κοινοτικό χρηματοδοτικό μέσο που αποσκοπεί να συνδράμει τις δέκα δικαιούχους χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης προκειμένου να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις του *κοινοτικού κεκτημένου* στους τομείς του περιβάλλοντος και των μεταφορών.

Το ISPA καθοδηγείται από τις εταιρικές σχέσεις για την προσχώρηση και τα εθνικά προγράμματα για την υιοθέτηση του κεκτημένου και ακολουθεί μία προσέγγιση παρεμφερή με εκείνη του Ταμείου Συνοχής, δραστηριοποιούμενο στους τομείς του περιβάλλοντος και των μεταφορών.

Στον τομέα του **περιβάλλοντος**, η στήριξη από το ISPA αποσκοπεί να συμβάλει στην εφαρμογή της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής. Για να μεγιστοποιηθεί η επίπτωση της κοινοτικής βοήθειας στην επίτευξη των στόχων της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, το ISPA επικεντρώνεται, κατ' αρχήν, στις περιβαλλοντικές οδηγίες που απαιτούν μεγάλες επενδύσεις, ήτοι τις οδηγίες των οποίων η εφαρμογή τους απαιτεί υψηλό κόστος. Αφορούν τους ακόλουθους τέσσερις τομείς:

- Παροχή πόσιμου ύδατος.
- Επεξεργασία λυμάτων.
- Διαχείριση στερεών και επικίνδυνων αποβλήτων, και
- Βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας.

Ο προσανατολισμός της συνιστώσας **μεταφορών** του ISPA βασίζεται στο μελλοντικό Διευρωπαϊκό Δίκτυο Μεταφορών (απόφαση 1692/96 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23^{ης} Ιουλίου 1996), όπως ορίζεται στην Έκθεση TINA (Εκτίμηση αναγκών σε μεταφορικές υποδομές) που καλύπτει τις δικαιούχους χώρες της Κεντρικής Ευρώπης. Παράλληλα με το Δίκτυο TINA, θα δοθεί προτεραιότητα στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη των 10 Πανευρωπαϊκών Οδών Μεταφορών που εγκρίθηκαν από την τρίτη πανευρωπαϊκή διάσκεψη για τις μεταφορές που πραγματοποιήθηκε στο Ελσίνκι τον Ιούνιο του 1997.

Το 2000 ήταν το πρώτο έτος λειτουργίας του ISPA. Πριν από την υποβολή των έργων στην επιτροπή διαχείρισης του ISPA, οι δικαιούχες χώρες έπρεπε να προετοιμάσουν στρατηγικές επενδύσεων ISPA για τους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος. Τα έγγραφα αυτά παρέχουν καθοδήγηση για την επιλογή έργων ISPA και καθορίζουν τη σχέση μεταξύ επενδυτικών αναγκών για την επίτευξη της συμμόρφωσης προς το κεκτημένο στους τομείς αυτούς και των επιλεγέντων έργων ISPA. Το φθινόπωρο του 2000, οι στρατηγικές και για τις δέκα χώρες υποβλήθηκαν στην επιτροπή διαχείρισης του ISPA.

Συνολικά, 85 έργα έτυχαν θετικής γνώμης από την επιτροπή διαχείρισης του ISPA, που συνεδρίασε τέσσερις φορές το 2000 (Ιούνιο, Ιούλιο, Οκτώβριο και Νοέμβριο). Τα έργα αντιπροσωπεύουν συνολική συνεισφορά ISPA της τάξης των 2,09 δισ. ευρώ. Όσον αφορά

τον προϋπολογισμό του 2000, αναλήφθηκαν 75 έργα (997 εκατ. ευρώ)· τα δέκα άλλα έργα που έτυχαν θετικής γνώμης βρίσκονται υπό ανάληψη από τον προϋπολογισμό του 2001.

Η μέση αξία των έργων που εγκρίθηκαν για τον προϋπολογισμό ISPA του 2000 ανέρχεται περίπου σε 13 εκατ. ευρώ. Το μέσο ποσοστό κοινοτικών μη επιστρεπτέων ενισχύσεων ανήλθε σε 64% του κόστους του έργου, που είναι χαμηλότερο από το σύνηθες ανώτερο επίπεδο χρηματοδότησης ISPA της τάξης του 75%. Η συγχρηματοδότηση παρέχεται είτε από εθνικές πηγές (κεντρική περιφερειακή και τοπική κυβέρνηση), διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (ΔΧΟ) είτε από διμερείς χορηγούς βοήθειας. Εξαιρουμένων της Σλοβακίας και τη Σλοβενίας, επιτεύχθηκε το προβλεπόμενο ποσοστιαίο φάσμα κεντρικών τιμών του ετήσιου κονδυλίου για τη χώρα.

Τα έργα που εγκρίθηκαν το 2000, συμπεριλαμβανομένων των έργων τεχνικής βοήθειας, κατανεμήθηκαν ομοιόμορφα μεταξύ του τομέα του περιβάλλοντος και του τομέα των μεταφορών: 39 περιβαλλοντικά έργα έλαβαν άνω του 46% του προϋπολογισμού του 2000, και 36 έργα στον τομέα των μεταφορών έλαβαν άνω του 53% του προϋπολογισμού του 2000. Η ανεπαίσθητη ανισότητα μεταξύ των δύο τομέων ήταν αποτέλεσμα της μεταφοράς δύο περιβαλλοντικών έργων στην Πολωνία (που αξιολογήθηκαν άνω των 41 εκατ. ευρώ) στον προϋπολογισμό του 2001.

Στον περιβαλλοντικό τομέα, άνω του 64% των κονδυλίων χρησιμοποιούνται για εγκαταστάσεις αποχέτευσης και έργα επεξεργασίας υδάτων. Στον τομέα των μεταφορών, το επίκεντρο ήταν στα σιδηροδρομικά έργα, που υπερβαίνουν το ήμισυ του προϋπολογισμού. Αυτό συνάδει με την κοινοτική πολιτική για πρωτοβουλίες στον τομέα των μεταφορών που δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη μετατόπιση της ισορροπίας μεταξύ των διάφορων τρόπων μεταφοράς μέσω ιδίως της αναζωογόνησης των σιδηροδρόμων και απαιτεί την προώθηση της διατροπικότητας και την ανάπτυξη λύσεων για τη χρηματοδότηση έργων υποδομής. Επιπλέον, έτυχαν προτεραιότητας τα έργα που εξέτασαν την ανάγκη βελτίωσης της ασφάλειας και διαχωρισμού της κυκλοφορίας. Ανάλυση του τομέα ανά Πανευρωπαϊκή Οδό Μεταφορών έδειξε ότι άνω του 30% του προϋπολογισμού για τον τομέα των μεταφορών συγκεντρώνεται στην Οδό IV. Τα έργα για την Οδό III έλαβαν γύρω στο 14,2%, ενώ η Οδός II λαμβάνει το 13,5%.

Δεκατρία έργα τεχνικής βοήθειας (TB) αναλήφθηκαν από τον προϋπολογισμό του 2000, τέσσερα για το περιβάλλον και εννέα για την προετοιμασία έργων στον τομέα των μεταφορών. Η εν λόγω TB είναι σημαντική για την προετοιμασία των έργων που θα υποβληθούν στην επιτροπή διαχείρισης το 2001 και 2002.

Κονδύλια χορηγήθηκαν επίσης προς στήριξη της κοινοτικής συνεισφοράς στο Διεθνές Ταμείο «Καθαρισμός του διαύλου ναυσιπλοΐας του Δούναβη». 7,5 εκατ. ευρώ αναλήφθηκαν από τον προϋπολογισμό του 2000. Το Phare και το OBNOVA – το κοινοτικό πρόγραμμα για την παροχή βοήθειας στη Βοσνία και Ερζεγοβίνη, στην Κροατία, στην Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γιουγκοσλαβίας και στην Πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας – συνέβαλαν επίσης στο έργο, με ποσά 7,5 εκατ. ευρώ και 7 εκατ. ευρώ αντιστοίχως.

Όσον αφορά τα έργα, περίπου 390 εκατ. ευρώ από τα κονδύλια για το 2001 αναλήφθηκαν ήδη μέσω έργων που αποφασίστηκαν το 2000 (δεδομένου ότι η εφαρμογή των έργων επενδύσεων που χρηματοδοτούνται μέσω του ISPA είναι πολυετής, τα έργα απαιτούν εν γένει δέσμευση μεγαλύτερη του ενός έτους).

4. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ SAPARD

Χρησιμοποιώντας χρηματοδοτική στήριξη από τον προϋπολογισμό της Κοινότητας που υπερβαίνει τα 500 εκατ. ευρώ ετησίως για την περίοδο 2000-2006, οι βασικές προτεραιότητες του SAPARD, όπως καθορίζονται στον κανονισμό SAPARD (κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 του Συμβουλίου)⁴, είναι να συμβάλει στην εφαρμογή του κεκτημένου όσον αφορά την κοινή γεωργική πολιτική και συναφείς πολιτικές, και να επιλύσει προβλήματα προτεραιότητας και ειδικά προβλήματα για τη βιώσιμη προσαρμογή του γεωργικού τομέα και των αγροτικών περιοχών στις υποψήφιες χώρες. Εκτός από την πρωτογενή γεωργική παραγωγή, έργα για τη βελτίωση της μεταποίησης, εμπορίας και ποιότητας των προϊόντων είναι επιλέξιμα για στήριξη, καθώς είναι γενικότερα μέτρα αγροτικής ανάπτυξης.

Η στήριξη στο πλαίσιο του SAPARD χορηγείται βάσει ενιαίου προγράμματος για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη ανά υποψήφια χώρα που καλύπτει την περίοδο 2000-2006. Το περιεχόμενο κάθε προγράμματος αντικατοπτρίζει τις προτεραιότητες που καθορίζουν οι εθνικές αρχές, ανάλογα με τις ιδιαίτερες περιστάσεις και ανάγκες της χώρας τους, εντός των ορίων που θέτει ο κανονισμός SAPARD.

Τα προγράμματα SAPARD είναι σε μεγάλο βαθμό συγκρίσιμα με τα προγράμματα για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη των κρατών μελών. Ο προγραμματισμός ήταν κάτι εντελώς νέο για τις διοικήσεις των υποψήφιων χωρών που έπρεπε να εκπονήσουν αυτά τα προγράμματα. Παρ' όλα αυτά, τα προγράμματα και για τις 10 χώρες ήταν έτοιμα και εγκρίθηκαν από την Επιτροπή το φθινόπωρο του 2000.

Μία άλλη επίπτωση που απορρέει από την προσέγγιση προγράμματος που εφαρμόζεται στο πλαίσιο του SAPARD είναι ότι, αντίθετα προς τα άλλα προενταξιακά μέσα Phare και ISPA, όπου η διαχείριση κάποιων τουλάχιστον βασικών στοιχείων πραγματοποιείται από την Επιτροπή, η τελευταία δεν συμμετέχει ούτε στη διαχείριση, ούτε και στην επιλογή των έργων SAPARD. Όσον αφορά το SAPARD, επιλέχθηκε μία εναλλακτική προσέγγιση, δια της οποίας οι εθνικές αρχές στις υποψήφιες χώρες αναλαμβάνουν εξ ολοκλήρου την ευθύνη μέσω πλήρως «αποκεντρωμένης διαχείρισης». Αυτό έγινε για να καταστεί δυνατή η επίτευξη των βασικών στόχων του μέσου SAPARD. Ένας από αυτούς είναι η εφαρμογή πολλών έργων μικρής κλίμακας, κατ' αρχήν, σε όλες τις αγροτικές περιοχές κάθε χώρας και ο άλλος να δημιουργηθούν δομές που θα επιτρέψουν επίσης την άμεση εφαρμογή του κεκτημένου μετά την προσχώρηση. Ωστόσο, η προσέγγιση αυτή απαιτούσε την ολοκλήρωση δύο σημαντικών ασκήσεων πριν από τη χορήγηση της βοήθειας.

Η πρώτη άσκηση ήταν βασικά κανονιστικού χαρακτήρα. Λόγω της καινοτομίας του μέσου, έπρεπε να θεσπιστεί νέα κοινοτική νομοθεσία. Κατέστη επίσης αναγκαία η διαπραγμάτευση με τις υποψήφιες χώρες ενός κατάλληλου συνόλου διατάξεων που καλύπτουν όλες τις πτυχές σχετικά με την κατάλληλη χρήση, τον έλεγχο και την εγκυρότητα των κονδυλίων που καθορίζονται στις πολυετείς χρηματοδοτικές συμβάσεις με εκάστη εξ αυτών. Μέχρι τα τέλη του φθινοπώρου του 2000, οι διαπραγματεύσεις αυτές ολοκληρώθηκαν και η πρώτη συμφωνία με τη Βουλγαρία υπογράφηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2000.

Η άλλη άσκηση απαιτούσε τη σύσταση σε κάθε υποψήφια χώρα ενός οργανισμού ικανού να εφαρμόσει το SAPARD σύμφωνα προς τις νομικές διατάξεις που περιλαμβάνονται στις

⁴ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 του Συμβουλίου της 21^{ης} Ιουνίου 1999 σχετικά με την κοινοτική στήριξη για τα προενταξιακά μέτρα που αφορούν τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη στις υποψήφιες χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης κατά την προενταξιακή περίοδο (ΕΕ L 161 της 26^{ης} Ιουνίου 1999, σ. 87)

πολυετείς χρηματοδοτικές συμβάσεις. Μέχρι τα τέλη του 2000 σημαντικός όγκος των εργασιών για τη σύσταση των εθνικών οργανισμών SAPARD είχαν ολοκληρωθεί από τις υποψήφιες χώρες. Ωστόσο, καμία υποψήφια χώρα δεν διέθετε οργανισμό εφαρμογής του SAPARD που να μπορεί να εισπράξει τα κονδύλια και, ως εκ τούτου, μέχρι τα τέλη του 2002 σε καμία υποψήφια χώρα δεν είχαν μεταφερθεί πιστώσεις SAPARD.

5. ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΠΡΟΕΝΤΑΞΙΑΚΩΝ ΜΕΣΩΝ

5.1. Αναλήψεις υποχρεώσεων και μεταφορά κεφαλαίων

Πριν από τη μεταφορά κεφαλαίων και από τα τρία μέσα στις χώρες, απαιτείται:

- απόφαση της Επιτροπής προκειμένου οι αναλήψεις υποχρεώσεων να εγγραφούν στον προϋπολογισμό,
- συμφωνία πλαίσιο (οι ισχύουσες συμφωνίες πλαίσιο Phare, επεκτεινόμενες στο ISPA, και νέα πολυετής χρηματοδοτική σύμβαση για το SAPARD),
- ετήσια διμερής χρηματοδοτική σύμβαση ή μνημόνιο που καθορίζει την ανάληψη υποχρέωσης εκ μέρους της Κοινότητας για χρηματοδότηση του συγκεκριμένου μέτρου στη δικαιούχο χώρα, ήτοι καθορισμός δικαιωμάτων και υποχρεώσεων για αμφότερα τα μέρη.

Ωστόσο, οι διαδικασίες που οδηγούν στη λήψη αποφάσεων και στην ανάληψη των κονδυλίων διαφέρουν για κάθε μέσο, και τα διάφορα στάδια συνοψίζονται ως εξής:

Phare

- Συμφωνία πλαίσιο υπογραφείσα μεταξύ της Επιτροπής και κάθε χώρας (έχει πολυετή ισχύ για κάθε χώρα).
- Ετήσιος προγραμματισμός κατά προτεραιότητα: έγγραφο εργασίας βασισμένο στην εταιρική σχέση για την προσχώρηση.
- Προετοιμασία από τις υποψήφιες χώρες σχεδίων προγραμμάτων και δελτίων έργων τα οποία υποβάλλουν προς διατύπωση παρατηρήσεων και λήψη τελικής απόφασης από την Επιτροπή.
- Προτάσεις χρηματοδότησης για ετήσια Εθνικά Προγράμματα που προετοιμάζει η ΓΔ Διεύρυνση· διαβουλεύσεις με άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής και υποβολή στην επιτροπή διαχείρισης Phare για γνωμοδότηση.
- Απόφαση της Επιτροπής.
- Ανάληψη κονδυλίων.
- Υπογραφή ετήσιου χρηματοδοτικού μνημονίου από την υποψήφια χώρα και την Επιτροπή· ανταλλαγή επιστολών για κάθε δελτίο έργου.
- Πρώτη μεταφορά κεφαλαίων (προκαταβολή 20%) κατόπιν αιτήσεως του Εθνικού Ταμείου.

ISPA

- Επέκταση των ισχυουσών συμφωνιών του Phare στο ISPA.
- Προετοιμασία εθνικών στρατηγικών ISPA για τους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος από τις χώρες, διαβουλεύσεις με άλλες υπηρεσίες της Επιτροπής, και έγκριση των στρατηγικών από την Επιτροπή.
- Καθορισμός και προετοιμασία έργων από τις χώρες.
- Υποβολή τυποποιημένης αίτησης για το έργο, αποδοχή (ήτοι έλεγχος κατά πόσον συμπεριλαμβάνονται όλα τα έγγραφα) και εκτίμηση.
- Προετοιμασία της πρότασης χρηματοδότησης **για κάθε έργο** από τη ΓΔ Περιφερειακή Πολιτική, διυπηρεσιακές διαβουλεύσεις, και υποβολή προς γνωμοδότηση στην επιτροπή διαχείρισης του ISPA.
- Απόφαση της Επιτροπής (για κάθε έργο).
- Ανάλυση κονδυλίων (ένα έργο μπορεί να εισπράξει κονδύλια από διάφορα έτη πχ προγράμματα ISPA 2000 και 2001).
- Υπογραφή χρηματοδοτικού μνημονίου (για κάθε έργο).
- Πρώτη μεταφορά κεφαλαίων (10%)

SAPARD

- Υποβολή στην Επιτροπή σχεδίου προγράμματος για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη (ΠΙΑΑ) για το 2000-2006 από κάθε χώρα πριν τα τέλη του 1999.
- Διυπηρεσιακές διαβουλεύσεις με υπηρεσίες της Επιτροπής και διαβουλεύσεις με κάθε χώρα.
- Συμφωνία με τη χώρα σχετικά με το πρόγραμμα.
- Τελική διυπηρεσιακή διαβούλευση με υπηρεσίες της Επιτροπής.
- Υποβολή του προγράμματος και γνωμοδότηση από την επιτροπή (διαχείρισης) STAR.
- Επίσημη έγκριση από την Επιτροπή προγράμματος για τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη.
- Απόφαση της Επιτροπής που επιτρέπει την υπογραφή πολυετούς χρηματοδοτικής σύμβασης και ετήσιας χρηματοδοτικής σύμβασης.
- Υπογραφή της πολυετούς χρηματοδοτικής σύμβασης και της ετήσιας χρηματοδοτικής σύμβασης.
- Ανάλυση του ετήσιου κονδυλίου SAPARD.
- Σύναψη της πολυετούς χρηματοδοτικής σύμβασης και της ετήσιας χρηματοδοτικής σύμβασης.

- Επίσημη απόφαση της Επιτροπής περί ανάθεσης της διαχείρισης της βοήθειας στους οργανισμούς εφαρμογής.
- Πρώτη πληρωμή στη χώρα (49% κατ' ανώτατο όριο του πρώτου ετήσιου κονδυλίου).

5.2. Δομές εφαρμογής στις υποψήφιες χώρες

Τα κονδύλια εκάστου των τριών προενταξιακών μέσων διοχετεύονται μέσω του Εθνικού Ταμείου, που έχει συσταθεί στο Υπουργείο Οικονομικών κάθε χώρας, υπό την ευθύνη του Εθνικού Διατάκτη.

Η συγκεκριμένη εφαρμογή του Phare και του ISPA πραγματοποιείται στους οργανισμούς εφαρμογής (όπως η Κεντρική Μονάδα Χρηματοδότησης και Ανάθεσης Συμβάσεων, ΚΜΧΑΣ) που εισπράττουν τα κονδύλια από το Εθνικό Ταμείο (εκτός εάν το Εθνικό Ταμείο ενεργεί ως οργανισμός πληρωμών). Οι Αντιπροσωπείες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής είναι αρμόδιες για την έγκριση των εγγράφων στοιχείων των προμηθειών πριν από την προκήρυξη ή την υπογραφή των συμβάσεων.

Σε αντίθεση με το Phare και το ISPA που χρησιμοποιούν στο μέγιστο βαθμό τις ισχύουσες συμφωνίες και δομές που έχουν δημιουργηθεί βάσει του Συστήματος Αποκεντρωμένης Εφαρμογής Phare (ΣΑΕ), το SAPARD εφαρμόζεται σε πλήρως αποκεντρωμένη βάση από την αρχή, υπό τον όρο ότι πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις.

Μία τέτοια ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης απαιτεί κάθε υποψήφια χώρα να θεσπίσει τα σχετικά συστήματα διαχείρισης και ελέγχου που θα εγκρίνονται σε εθνικό επίπεδο από τον Εθνικό Διατάκτη. Εφόσον πληρούνται αυτοί οι όροι, οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποιούν τον έλεγχο συμμόρφωσης προτού η Επιτροπή αποφασίσει να αναθέσει τη χρηματοδοτική διαχείριση. Ο κανονισμός της Επιτροπής αριθ. 2222/2000⁵ διατυπώνει τους λεπτομερείς χρηματοδοτικούς κανόνες για την ανάθεση της διαχείρισης. Εκδόθηκε από την Επιτροπή στις 7 Ιουνίου 2000 κατόπιν συμφωνίας της επιτροπής του ΕΓΤΠΕ στις 22 Μαΐου 2000.

Οι χώρες συμμετέχουν πλήρως στην προετοιμασία της απαιτούμενης θεσμικής ανάπτυξης για τη διαχείριση του SAPARD. Μία χώρα (Βουλγαρία) κατάφερε να ολοκληρώσει τις εργασίες για τη θέσπιση εθνικών συστημάτων διαχείρισης και ελέγχου και να ψηφίσει το εθνικό διάταγμα διαπίστευσης στα τέλη του 2000. Ωστόσο, καμία υποψήφια χώρα δεν διέθετε, μέχρι τα τέλη του 2000, οργανισμό SAPARD που να μπορεί να εισπράξει τα κονδύλια. Η μεταφορά κεφαλαίων πραγματοποιείται μόνο εάν και εφόσον ο διαπιστευμένος οργανισμός SAPARD έχει αποτελέσει αντικείμενο απόφασης της Επιτροπής περί ανάθεσης της διαχείρισης στους συγκεκριμένους οργανισμούς.

5.3. Αποκέντρωση της εφαρμογής βάσει του άρθρου 12 του κανονισμού συντονισμού

Το Phare και το ISPA εφαρμόζονται σήμερα μέσω του Συστήματος Αποκεντρωμένης Συνεργασίας (ΣΑΕ), που θεσπίστηκε για το Phare το 1990 και αναθεωρήθηκε το 1998. Υπό

⁵ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2222/2000 της Επιτροπής, της 7ης Ιουνίου 2000, για τον καθορισμό των χρηματοδοτικών κανόνων για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1268/1999 του Συμβουλίου για την κοινοτική στήριξη για τα προενταξιακά μέτρα που αφορούν τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη σε υποψήφιες χώρες της κεντρικής και ανατολικής Ευρώπης κατά την προενταξιακή περίοδο

το πρίσμα των συμπερασμάτων της Ευρωπαϊκής Συνόδου Κορυφής της Νίκαιας, η Επιτροπή και οι υποψήφιες χώρες θα επιταχύνουν τις προσπάθειες τους για περαιτέρω ανάθεση αρμοδιοτήτων διαχείρισης στις υποψήφιες χώρες.

Ο κανονισμός συντονισμού παρέχει συνεπώς τη νομική βάση προκειμένου «η Επιτροπή να μπορεί να παρεκκλίνει από την απαίτηση της εκ των προτέρων έγκρισης της επιλογής των έργων, της προκήρυξης και της σύναψης συμβάσεων από τις υποψήφιες χώρες» (άρθρο 12). Η κατάσταση μετά την παρέκκλιση από την απαίτηση της εκ των προτέρων έγκρισης της Επιτροπής καλείται Διευρυμένο Σύστημα Αποκεντρωμένης Εφαρμογής (ΔΣΑΕ).

Σε αντίθεση με το Phare και το ISPA, η διαχείριση του SAPARD πραγματοποιείται από την αρχή με πλήρως αποκεντρωμένο τρόπο. Το Phare και το ISPA προτίθενται να εισάγουν το ΔΣΑΕ σε μεταγενέστερο στάδιο.

6. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

6.1. Phare

Η παρακολούθηση και αξιολόγηση του Phare παρέχει σε όλους τους συμμετέχοντες στη διαχείριση του προγράμματος τακτική και αξιόπιστη ροή πληροφοριών σχετικά με την εφαρμογή όλων των υπό εκτέλεση προγραμμάτων.

Στη διάρκεια του 2000, εκδόθηκαν 121 εκθέσεις παρακολούθησης και αξιολόγησης που καλύπτουν όλους τους τομείς της βοήθειας Phare. Οι εν λόγω εκθέσεις εκπονήθηκαν από ανεξάρτητο εξωτερικό συμβαλλόμενο που έχει γραφεία στελεχωμένα με ευρωπαίους και εντόπιους αξιολογητές στην Αλβανία, Βουλγαρία, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, ΠΓΔΜ, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Ρουμανία, Σλοβακική Δημοκρατία και Σλοβενία. Στις Βρυξέλλες λειτουργεί Κεντρικό Γραφείο για την αξιολόγηση πολυκρατικών προγραμμάτων / προγραμμάτων με πολλούς δικαιούχους.

Σύμφωνα με την αποκέντρωση, η παρακολούθηση (έλεγχος και παρακολούθηση) των προγραμμάτων πραγματοποιείται τοπικά από τους υπεύθυνους διαχείρισης έργου Phare στις Αντιπροσωπείες, με ανεξάρτητη και εξωτερική αξιολόγηση ως συμπληρωματική δραστηριότητα.

Κατόπιν του επαναπροσανατολισμού του Phare προς προενταξιακές στρατηγικές και της αποκέντρωσης των αρμοδιοτήτων εφαρμογής, το κατά το παρελθόν συγκεντρωτικό Σύστημα Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Phare αντικαταστάθηκε τον Σεπτέμβριο του 2000 από ένα Σύστημα Αποκεντρωμένης Παρακολούθησης και ένα αναθεωρημένο Καθεστώς Προσωρινής Αξιολόγησης. Η αναθεώρηση βασίζεται στην ευθύνη που αναλαμβάνουν οι υποψήφιες χώρες όσον αφορά την υποβολή εκθέσεων των πεπραγμένων προετοιμάζοντας εκθέσεις παρακολούθησης ως ενδιάμεσο βήμα για τη διαχείριση των μελλοντικών Διαρθρωτικών Ταμείων.

Νέες δομές παρακολούθησης – μία Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης (ΚΕΠ) και περίπου 6 Τομεακές Υποεπιτροπές Παρακολούθησης (ΤΥΕΠ) – έχουν συσταθεί σε κάθε υποψήφια χώρα και συνέρχονται δύο φορές το χρόνο.

Οι ετήσιες εκθέσεις της επιτροπής παρακολούθησης κάθε μέσου υποβάλλονται στην Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης που, κατά την ετήσια συνεδρίασή της, πραγματοποιεί συζήτηση σχετικά με τον συντονισμό της παρακολούθησης.

6.2. ISPA

Όλα τα έργα ISPA υπόκεινται στις διατάξεις του κανονισμού ISPA και της χρηματοδοτικής σύμβασης για κάθε μέτρο ISPA όσον αφορά την παρακολούθηση και την αξιολόγηση. Το ζήτημα της αξιολόγησης δεν έχει ακόμα τεθεί καθώς τα έργα βρίσκονται σε αρχικό στάδιο εφαρμογής.

Ο πρώτος γύρος συνεδριάσεων των επιτροπών παρακολούθησης, που πραγματοποιούνται δύο φορές το χρόνο, είχε προγραμματιστεί για την άνοιξη του 2001. Λαμβανομένης υπόψη της περιορισμένης εμπειρίας των υποψήφιων χωρών όσον αφορά την παρακολούθηση έργων υποδομής μεγάλης κλίμακας σύμφωνα με τις απαιτήσεις της Επιτροπής, η ΓΔ Περιφερειακή Πολιτική τις εφοδίασε με έγγραφα προσανατολισμού που διευκολύνουν την οργάνωση αυτών των πρώτων συνεδριάσεων.

6.3. SAPARD

Η εφαρμογή των προγραμμάτων SAPARD υπόκειται στις διατάξεις της πολυετούς χρηματοδοτικής σύμβασης όσον αφορά την παρακολούθηση και την αξιολόγηση. Σύμφωνα με τις διατάξεις αυτές, θα συσταθεί μία επιτροπή παρακολούθησης για κάθε πρόγραμμα SAPARD. Προς στήριξη αυτών των αναλήψεων υποχρεώσεων και δραστηριοτήτων, ο προσανατολισμός για τη θέσπιση διαδικαστικών κανόνων για τις επιτροπές παρακολούθησης SAPARD δόθηκε από την Επιτροπή σε όλες τις υποψήφιες χώρες στη διάρκεια του 2000.

7. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ

7.1. Γενικά

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1266/99 του Συμβουλίου, η Επιτροπή εξασφαλίζει στενό συντονισμό μεταξύ των τριών προενταξιακών μέσων. Ο κανονισμός καθορίζει προσεκτικά τον τομέα στον οποίο κάθε μέσο παρέχει βοήθεια ελαχιστοποιώντας τοιουτοτρόπως δυνητικές αλληλεπικαλύψεις μεταξύ των διάφορων μέσων:

- το SAPARD χρηματοδοτεί μέτρα προς στήριξη της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης,
- το ISPA χρηματοδοτεί έργα υποδομής μεγάλης κλίμακας στους τομείς των μεταφορών και του περιβάλλοντος,
- το Phare ασχολείται με μέτρα προτεραιότητας όσον αφορά την υιοθέτηση του κοινοτικού κεκτημένου, είτε μέσω βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας είτε στήριξης των σχετικών επενδύσεων. Το μέσο αυτό διαθέτει επίσης ένα στοιχείο για την Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή. Μπορεί να στηρίζει μέτρα στους τομείς του περιβάλλοντος και των μεταφορών εφόσον αποτελούν δευτερεύουσα αλλά βασική συνιστώσα ολοκληρωμένων προγραμμάτων περιφερειακής ανάπτυξης ή βιομηχανικής αναδιάρθρωσης.

Η επιτροπή διαχείρισης Phare διαδραματίζει βασικό ρόλο στο γενικό συντονισμό. Σύμφωνα με το άρθρο 9 του κανονισμού συντονισμού, η επιτροπή συνδράμει την Επιτροπή για τον συντονισμό των δραστηριοτήτων στο πλαίσιο των τριών μέσων και η Επιτροπή ενημερώνει την εν λόγω επιτροπή σχετικά με τις ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις που διατίθενται για κάθε χώρα και ανά προενταξιακό μέσο για κάθε δράση που αναλαμβάνει όσον αφορά το συντονισμό με την ΕΤΕ, άλλα κοινοτικά μέσα και ΔΧΟ. Τα στοιχεία αυτά παρέχονται στην

επιτροπή στο γενικό έγγραφο για τη βοήθεια 2001. Επιπλέον, η επιτροπή ενημερώνεται σχετικά με τις αποφάσεις βάσει των οποίων η Επιτροπή αναθέτει σε οργανισμούς εφαρμογής σε υποψήφιες χώρες τη διαχείριση της βοήθειας σε αποκεντρωμένη βάση σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού συντονισμού. Καμία τέτοια απόφαση δεν ελήφθη το 2000.

Σε επίπεδο προγραμματισμού, οι εταιρικές σχέσεις για την προσχώρηση, μία για εκάστη των δέκα υποψήφιων χωρών, που αναθεωρήθηκαν από το Συμβούλιο στις 6 Δεκεμβρίου 1999, παραμένουν το γενικό πλαίσιο της βοήθειας βάσει των τριών προενταξιακών μέσων. Συμπληρώνονται, στην περίπτωση του Phare, από τα εθνικά προγράμματα ανάπτυξης, και στην περίπτωση του ISPA, από τις εθνικές στρατηγικές για το περιβάλλον και τις μεταφορές. Τα έργα SAPARD θα επιλεγούν βάσει των προγραμμάτων αγροτικής ανάπτυξης 2000-2006, που προετοιμάστηκαν βάσει προγραμμάτων των υποψήφιων χωρών και εγκρίθηκαν για εκάστη αυτών των χωρών από την Επιτροπή το 2000.

Για να αποφευχθούν ενδεχόμενες αλληλεπικαλύψεις μεταξύ δραστηριοτήτων που τυγχάνουν στήριξης από το SAPARD ή το Phare (ιδίως η ΟΚΣ Phare και η ΔΣΣ Phare, για τις οποίες ακολουθείται μία πιο προγραμματική προσέγγιση, συμπεριλαμβανομένης της θέσπισης «καθεστώτων»), περιλαμβάνονται κατάλληλες διατάξεις στα συναφή έγγραφα προγραμματισμού και συμφωνίες:

- Όσον αφορά το Phare, κάθε απόφαση χρηματοδότησης και πρόταση χρηματοδότησης προβλέπει, από το 2001, ότι «ο Εθνικός Συντονιστής της Βοήθειας και ο Εθνικός Διατάκτης είναι από κοινού υπεύθυνοι για τον συντονισμό μεταξύ του Phare (συμπεριλαμβανομένης της Διασυνοριακής Συνεργασίας Phare, ΔΣΣ), του ISPA και του SAPARD».
- Όσον αφορά το SAPARD, οι πολυετείς χρηματοδοτικές συμβάσεις που υπογράφηκαν και με τις 10 υποψήφιες χώρες προβλέπουν, βάσει του τμήματος Γ, άρθρο 1 ότι η Επιτροπή και η (υποψήφια χώρα) εξασφαλίζουν τον συντονισμό της βοήθειας μεταξύ του προγράμματος, του ISPA, του Phare και της βοήθειας από την ΕΤΕ και άλλα διεθνή χρηματοπιστωτικά μέσα· η χώρα εξασφαλίζει ειδικότερα ότι σε περιπτώσεις όπου ένα έργο SAPARD, λόγω της φύσης του, μπορεί να είναι δυνάμει πλήρως ή εν μέρει επιλέξιμο για βοήθεια βάσει των άλλων αναφερόμενων μέσων, αποφεύγεται κάθε κίνδυνος πολλαπλής χορήγησης βοήθειας (ιδίως με τη σφράγιση των τιμολογίων).

7.2. Συντονισμός στο εσωτερικό της Επιτροπής

Το πρόγραμμα Phare τελεί υπό την ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Διεύρυνση, που αναλαμβάνει επίσης το γενικό συντονισμό μεταξύ των τριών μέσων, με την υποστήριξη της επιτροπής διαχείρισης Phare. Το πρόγραμμα ISPA τελεί υπό την ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Περιφερειακή Πολιτική και το πρόγραμμα SAPARD υπό την ευθύνη της Γενικής Διεύθυνσης Γεωργία.

Στην πράξη, ο προγραμματισμός συντονίζεται μέσω εκτενών διυπηρεσιακών διαβουλεύσεων. Επιπλέον, στις διάφορες συμμετέχουσες υπηρεσίες της Επιτροπής έχει συσταθεί μία συντονιστική επιτροπή για τα προενταξιακά μέτρα. Η εν λόγω επιτροπή δίνει ιδιαίτερη προσοχή στην προετοιμασία της διευρυμένης αποκέντρωσης (ΔΣΕΑ) του Phare και του ISPA.

Στην περίπτωση της παρακολούθησης των έργων, ο συντονισμός λαμβάνει τη μορφή της Κοινής Επιτροπής Παρακολούθησης (ΚΕΠ), που υποστηρίζεται, όπου είναι εφικτό, από τις επιτροπές παρακολούθησης ISPA και τις οικείες υποεπιτροπές Phare.

Προκειμένου να οριοθετηθούν οι ενέργειες που μπορούν να τύχουν στήριξης είτε από το SAPARD είτε από το Phare, η Επιτροπή αποφάσισε τα σημεία επαφής μεταξύ Phare και SAPARD, λαμβάνοντας υπόψη τις διατάξεις του κανονισμού συντονισμού. Αυτό χρειάστηκε ιδιαίτερα για επενδύσεις στον κτηνιατρικό τομέα. Η οριοθέτηση συνίσταται στο ότι το Phare μπορεί να στηρίζει επενδύσεις εφόσον αφορούν δημόσια έργα που εκτελούν εθνικές αρχές ή άλλες δημόσιες αρχές στις οποίες έχει εκχωρηθεί η αρμοδιότητα από τις εθνικές αρχές. Επενδύσεις μπορεί να είναι επιλέξιμες βάσει του SAPARD εφόσον σχετίζονται με δραστηριότητες του ιδιωτικού τομέα (για παράδειγμα, εσωτερικά εργαστήρια σε εγκαταστάσεις μεταποίησης ή αναβάθμιση του αγροτικού εξοπλισμού). Τα προγράμματα SAPARD μπορεί επίσης να περιλαμβάνουν επενδύσεις για τη βελτίωση μικρών, τοπικών δημόσιων δομών για τους ελέγχους ποιότητας, τους κτηνιατρικούς και φυτογυειονομικούς ελέγχους, την ποιότητα των τροφίμων και την προστασία των καταναλωτών. Επιπλέον, το Phare θα συνεχίσει να παρέχει στήριξη της θεσμικής ανάπτυξης, ιδίως των οργανισμών SAPARD.

Όσον αφορά το ISPA, αξιωματικώς σημειωθεί ότι για τα έργα του 2000, πρώτο έτος λειτουργίας του μέσου, οι μελέτες σκοπιμότητας και οι μελέτες των προκαταρκτικών σχεδίων χρηματοδοτήθηκαν από το Phare το 1998 και 1999.

Επιπλέον, η εφαρμογή του Phare και του ISPA παρακολουθείται από τις Αντιπροσωπείες στις υποψήφιες χώρες.

7.3. Συντονισμός στη χώρα

Σε επίπεδο της χώρας και σύμφωνα με το στόχο της αποκέντρωσης, η Επιτροπή ενθαρρύνει σθεναρά τις υποψήφιες χώρες να βελτιώσουν τον διυπουργικό συντονισμό που αποτελεί βασική προϋπόθεση για την επιτυχή μελλοντική διαχείριση των Διαρθρωτικών Ταμείων από τις υποψήφιες χώρες και, βραχυπρόθεσμα, για την εφαρμογή της ΟΚΣ Phare. Σε ορισμένες χώρες, ο εν λόγω διυπουργικός συντονισμός απαιτεί περαιτέρω βελτίωση.

Καθώς η αποκεντρωμένη διαχείριση προβλέπεται από την αρχή (για το SAPARD), ή αυξάνει σταδιακά (για το Phare και το ISPA), η ευθύνη της υποψήφιας χώρας για κατάλληλο συντονισμό των δραστηριοτήτων που τυγχάνουν προενταξιακής στήριξης και αποφεύγουν τις αλληλεπικαλύψεις πρέπει να αναπτύσσεται αναλόγως. Λαμβάνοντας υπόψη τον αποκεντρωμένο χαρακτήρα του SAPARD, μόνον οι ίδιες οι χώρες μπορούν να εξασφαλίσουν πλήρη συμπληρωματικότητα σε επίπεδο έργου.

Ως εκ τούτου, η Επιτροπή ζήτησε από τις χώρες να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για τον αποτελεσματικό και αποδοτικό συντονισμό.

8. ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΗΝ ΕΤΕ ΚΑΙ ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΟΥΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ

Η προενταξιακή βοήθεια μπορεί να διαδραματίσει πλήρως το ρόλο της όταν συγκεντρώνει κεφάλαια από τους διεθνείς χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς (ΔΧΟ). Λαμβάνοντας υπόψη το στοιχείο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή υπέγραψε στις 2 Μαρτίου 1998 Μνημόνιο Συμφωνίας με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ) και τη Διεθνή Τράπεζα, προκειμένου να ενισχύσει τη συνεργασία τους και να διευκολύνει τη συγχρηματοδότηση βάσει του προγράμματος Phare. Τον Οκτώβριο του 1998 τέσσερις νέοι

εταίροι προσχώρησαν στη συμφωνία: η Χρηματοδοτική Συνεργασία του Βορρά για το Περιβάλλον (NEFCO), η Σκανδιναβική Τράπεζα Επενδύσεων (NIB), η Διεθνής Χρηματοπιστωτική Εταιρεία (ΔΧΕ) και η Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το 2000, το Μνημόνιο Συμφωνίας επεκτάθηκε για να καλύψει τα δύο άλλα προενταξιακά μέσα, το ISPA και το SAPARD. Καίτοι δεν είναι υπογράφον μέρος του Μνημονίου, η ΕΤΕ συνεργάζεται στενά με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την εξυπηρέτηση των στόχων της πολιτικής της ΕΕ και συμπράττει με τους άλλους ΔΧΟ στο πνεύμα του Μνημονίου Συμφωνίας.

Από το 2000, το νέο μέσο προσχώρησης ISPA για τις μεταφορές και το περιβάλλον είναι η βασική διευκόλυνση για τη συγχρηματοδότηση έργων υποδομής με την ΕΤΕ και άλλους ΔΧΟ. Το βασικό μέσο συγχρηματοδότησης του Phare παραμένει η Διευκόλυνση ΜΜΕ, όπου η Επιτροπή συνεργάζεται με την ΕΤΑΑ, την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης και την Kreditanstalt für Wiederaufbau. Η συγχρηματοδότηση στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων Phare περιλάμβανε ένα έργο για επενδύσεις στον τομέα της ύδρευσης και των λυμάτων σε μικρούς δήμους της Εσθονίας, και έργα για τις αγορές ηλεκτρικής ενέργειας και αερίου στη Ρουμανία.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής οργανώνουν περιοδικές συνεδριάσεις με την ΕΤΕ και την ΕΤΑΑ για το συντονισμό ζητημάτων σχετικών με τον προγραμματισμό και την εφαρμογή, καθώς και διαδικαστικών ζητημάτων. Όπου είναι εφικτό, μελετώνται κοινές αποστολές σε υποψήφιες χώρες, πράγμα που αποτελεί σημαντική συνιστώσα για την εξασφάλιση της συνεργασίας σε επίπεδο έργου προς όφελος των υποψηφίων χωρών.

Όσον αφορά το ISPA, μία συμφωνία συνεργασίας υπογράφηκε στις 19 Ιανουαρίου 2000 μεταξύ της Επιτροπής και της ΕΤΕ για τη χορήγηση κοινοτικής διαρθρωτικής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένου του ISPA, για την περίοδο 2000-2006. Ο βασικός στόχος της Συμφωνίας είναι να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος των κοινοτικών μη επιστρεπτέων ενισχύσεων και να περιοριστεί η στήριξη του κοινοτικού προϋπολογισμού στην απολύτως αναγκαία. Τα αποτελέσματα του πρώτου έτους της συνεργασίας είναι πολύ θετικά: πραγματοποιήθηκαν κάποιες συνεδριάσεις συντονισμού προκειμένου να καθοριστεί το πλαίσιο λειτουργίας και να καταστεί η συμφωνία λειτουργική. Επιπλέον, καθορίστηκαν πιθανές προτάσεις χρηματοδότησης μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών σε πολύ αρχικό στάδιο της προετοιμασίας των έργων. Η Επιτροπή ανέπτυξε επίσης ικανοποιητικές επιχειρησιακές σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ), τη Σκανδιναβική Τράπεζα Επενδύσεων (NIB) και τη Χρηματοδοτική Συνεργασία του Βορρά για το Περιβάλλον (NEFCO). Αρκετά από τα συγχρηματοδοτούμενα έργα καθορίστηκαν με τους εν λόγω ΔΧΟ.

Όσον αφορά το SAPARD, η συνεργασία με ΔΧΟ περιορίστηκε σε γενικές διαβουλεύσεις και ανταλλαγή πληροφοριών δεδομένης της πλήρους αποκέντρωσής του στις υποψήφιες χώρες.

Οι Αντιπροσωπείες διαδραματίζουν επίσης σημαντικό ρόλο στον συντονισμό των προενταξιακών μέσων με τους ΔΧΟ και διμερείς χορηγούς βοήθειας οργανώνοντας περιοδικά επιτόπιες συνεδριάσεις χορηγών βοήθειας με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με προγραμματισμένα και τρέχοντα έργα.

9. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Το 2000 ήταν το πρώτο έτος όπου τέθηκαν σε εφαρμογή και τα τρία προενταξιακά μέσα. Επιτεύχθηκε σημαντική πρόοδος στη θέσπιση των νέων μέσων ISPA και SAPARD. Η προενταξιακή βοήθεια για τις υποψήφιες χώρες διπλασιάστηκε, το πρόγραμμα Phare χρειάστηκε να προσαρμοστεί προκειμένου να λάβει υπόψη τα νέα μέσα και δόθηκε μεγαλύτερη έμφαση στην Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή. Η συνεργασία μεταξύ των διάφορων υπηρεσιών της Επιτροπής επιταχύνθηκε και αναπτύχθηκε περαιτέρω σύμφωνα με τον κανονισμό συντονισμού. Η δημιουργία δομών των προενταξιακών μέσων στις υποψήφιες χώρες αποτέλεσε επίσης μία σημαντική άσκηση θεσμικής ανάπτυξης και, επιπλέον, άρχισε η προετοιμασία των υποψήφιων χωρών για τα Διαρθρωτικά Ταμεία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Τα κονδύλια ανά χώρα για το Phare, το ISPA και το SAPARD το 2000

	Phare	SAPARD⁶	ISPA	σύνολο
	εκατ. ευρώ	εκατ. ευρώ	εκατ. Ευρώ	εκατ. ευρώ
Βουλγαρία	150.6	53	104.0	307.6
Τσεχία	101.5	22.4	70.0	193.9
Εσθονία	33.5	12.3	28.2	74.0
Ουγγαρία	119.8	38.7	88.0	246.5
Λετονία	34.8	22.2	46.7	103.7
Λιθουανία	87.1	30.3	52.2	169.6
Πολωνία	484.4	171.5	307.0	962.9
Ρουμανία	260.3	153.2	239.2	652.7
Σλοβακία	78.8	18.6	42.5	139.9
Σλοβενία	33.4	6.4	19.6	59.4
Άλλοι ⁷	185.1			
Σύνολο	1569.2	528.9	997.4	3095.5

⁶ Απόφαση 1999/495/EK της Επιτροπής, της 20ής Ιουλίου 1999, για την ενδεικτική κατανομή της ετήσιας κοινοτικής χρηματοδοτικής χορήγησης για τα προενταξιακά μέτρα που αφορούν τη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη (ΕΕ L 226 της 27^{ης} Αυγούστου 1999 σ. 23). για το 2000, οι αριθμοί για τις χώρες στρογγυλοποιούνται, αλλά οι συνολικές αναληφθείσες πιστώσεις ανέρχονται σε 528,9 εκατ. ευρώ όπως αναφέρεται στο σύνολο

⁷ Πολυκρατικά και οριζόντια προγράμματα